

Krobia, dnia 07.12.2012 r.

WO .1710.44.2012

Szanowny Pan

Piotr Florek

Wojewoda Wielkopolski

Wielkopolski Urząd Wojewódzki

Wydział Finansów i Budżetu

Al. Niepodległości 16/18

61-713 Poznań

ZASTRZEŻENIA

do projektu wystąpienia pokontrolnego

Działając na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), niniejszym zgłaszam zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 28 listopada 2012 r. nr FB-V.431.97.2012, który wpłynął do Urzędu Miejskiego w Krobi w dniu 3 grudnia 2012 r.

W projekcie wystąpienia pokontrolnego wskazano, iż w wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na pobraniu w nadmiernej wysokości dotacji celowej przekazanej Gminie Krobia w kwocie 3 634,53 zł na dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów – „Wyprawka szkolna”. Zdaniem autorów projektu wystąpienia pokontrolnego jest to niezgodne z przepisem art. 128 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 57, poz. 1240 z późn. zm).

Mając powyższe na uwadze podnieść należy, iż realizacja rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. – „Wyprawka szkolna” oparta jest na art. 90u ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) oraz na opracowanych na jej podstawie: uchwale Nr 68/2011 Rady Ministrów z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. – „Wyprawka szkolna” oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników (Dz. U. Nr 111, poz. 652).

W okresie ostatnich dwóch lat realizacja przepisu art. 90u, ale także pozostałych norm prawnych zawartych w rozdziale 8a ustawy o systemie oświaty natrafia na poważne trudności, których źródłem jest aktualnie obowiązująca ustawa o finansach publicznych. Ponieważ art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych przewiduje możliwość udzielania przez Skarb Państwa dotacji jednostkom samorządu terytorialnego w wysokości nieprzekraczającej 80% kosztów realizacji zadania (chyba że przepisy odrębnych ustaw stanowią inaczej), powstaje pytanie, czy ograniczenie to dotyczy także dotacji udzielanej na podstawie art. 90u ustawy o systemie oświaty.

W ocenie Burmistrza Krobi prawidłowa interpretacja przepisów prawa uprawnia do stwierdzenia, że reguła przewidziana w art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych nie znajdzie zastosowania w przedmiotowej sprawie. Po pierwsze, art. 90u ustawy o systemie oświaty można uważać właśnie za przykład odrębnej regulacji ustawowej, a więc za odstępstwo od limitu 80%. Po drugie, jak słusznie podnosi Ministerstwo Edukacji Narodowej, wykładnia zmierzająca do zmniejszenia zaangażowania finansowego budżetu państwa w dofinansowanie zadań z zakresu pomocy materialnej dla uczniów byłaby sprzeczna z Konstytucją RP. Przepisy rozdziału 8a ustawy o systemie oświaty pochodzą z okresu sprzed wejścia w życie ustawy o finansach publicznych. Zmiana "reguł gry" powodowałaby zakwestionowanie kluczowej zasady zaufania do państwa i stanowionego przezeń prawa (stanowiącej element składowy zasady demokratycznego państwa prawnego z art. 2 Konstytucji RP), a ponadto byłaby sprzeczna z art. 167 ust. 4 Konstytucji RP. Wydaje się, że w razie pokrycia dotacją kosztów realizacji zadania w stosunku przekraczającym 80% nie ma podstawy prawnej do tego, aby na podstawie art. 169 ust. 4 ustawy o finansach publicznych żądać od gmin zwrotu do budżetu państwa odpowiedniej części dotacji, która została ponadlimitowo wydatkowana (vide: pismo Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 lipca 2010 r. nr DZSE-BKO-045-57/2010).

Poza tym zwrócić należy uwagę, iż stanowiska Ministra Edukacji Narodowej i Ministra Finansów są w przedmiotowej sprawie („Wyprawka szkolna”) zgodne i zbieżne. W piśmie z dnia 15 lipca 2011 r. nr DZSE-6221-73/CZ/2011 Ministerstwo Edukacji Narodowej wyraźnie podniosło, że dokumenty dotyczące realizacji rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. – „Wyprawka szkolna” nie wskazują na konieczność uzupełniania środków uruchomionych z rezerwy celowej budżetu państwa o środki jednostek samorządu terytorialnego. Z kolei Minister Finansów w piśmie z dnia 18 marca 2011 r. nr FSS-0310-23/86/TQR/2011 podkreślił, iż całość wydatków związanych z dofinansowaniem podręczników jest ponoszona z budżetu państwa, bez angażowania środków pozostających

w dyspozycji samorządów, albowiem środki pochodzące z rezerwy celowej przeznaczone są na pomoc dla uczniów i nie stanowią wspomnienia gmin w realizacji ich zadania własnego. Ponadto Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu realizując swoje ustawowe obowiązki wydała Biuletyn Informacyjny (Nr 3-4/2011, w którym na stronie 18 w dziale Wyjaśnienia – Interpretacje Komentarze, opublikowała pismo z dnia 15 lipca 2011 r. Powtórnie stanowisko w tej sprawie potwierdziła Pani wiceminister finansów Hanna Majszczyk podczas debaty w Sejmie odpowiadając na pytania posłów. Podkreśliła, że zarówno w ustawie o systemie oświaty, jak i w rozporządzeniu Rady Ministrów dotyczącym tego programu zaznaczono wielokrotnie, że pomoc adresowana jest bezpośrednio do uczniów, a nie na dofinansowanie gminnych programów pomocy uczniom. Dlatego też "Wyprawka szkolna" może być w pełni finansowana z budżetu państwa.

Należy zwrócić także uwagę, iż zgodnie z treścią rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. – „Wyprawka szkolna”, wojewoda przekazywał dotacje gminom, zgodnie z zasadą: liczba uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy w poszczególnych rocznikach x odpowiednio 180 zł, 325 zł, 210 zł, 315 zł lub 390 zł. Przywoływane kwoty, to maksymalne kwoty dofinansowania zakupu podręczników. Czy zatem gmina mogła udzielić pomocy np. dla uczniów klas I-III szkół podstawowych w maksymalnej kwocie 216 zł (dotacja otrzymana od wojewody + 20%). Odpowiedź wydaje się oczywista i jest negatywna.

Mając na względzie wyniki kontroli oraz zasygnalizowane w projekcie wystąpienia pokontrolnego uchybienie, zasadnym wydaje się zatem postawienie następującego pytania: w jakim celu i dlaczego w rządowym programie zapisano, że wojewoda przekazuje dotacje gminom według wzoru, z którego wynika 100% finansowanie przez Skarb Państwa.

W tym stanie rzeczy zgłoszenie zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego stało się konieczne.

Na koniec pragnę podkreślić, że wątpliwości nie budzi kwestia zwrotu kwoty 415,56 zł tytułem wartości świadczeń finansowanych z dotacji i wypłaconych w sposób nieuprawniony. Środki z tytułu zwrotu tej części dotacji zostały przekazane na rachunek Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 03.12.2012 r.

Z poważaniem

Otrzymują:

1/ adresat

2/ a/a

BURMISTRZ
Sebastian Czwojda